

Til Udenrigspolitisk Nævn

oktober 2021

Et af foreningen Aldrig Mere Krigs mål er at "arbejde for at fjerne krigens årsager". Det kan opfattes som højtravende, men er et mål som vi går ud fra, at de fleste deler. På den baggrund vil vi gøre opmærksom på en aktuell problematik.

For at undgå konflikter gennem dumme uheld og fejlslutninger, må der være effektive og velfungerende kommunikationslinjer mellem Danmark og Rusland, og de må være indbygget i den militære struktur på begge sider.

Dette var indlysende for alle parter, mens Den Kolde Krig var allermest varm, og de gensidige fjendebilleder allermest skræmmende. Frygten dominerede, men trods dette var der altid fornuftige aftaler på plads. Moskva og Washington havde en "rød telefon", men vigtigere endnu var de mange aftaler på lavere niveau.

For Danmark havde dette på den tid størst betydning i, over og under Østersøen - og de nødvendige kommunikationslinjer med Warszawapagten stod klar, og blev brugt.

I dag er Sovjet fortid, men Rusland rumsterer fortsat i Østersøen, og nu åbner området omkring Arktis op med nyt konfliktpotentiale. Modsat tiden under den Kolde Krig, er mange af kommunikationsmulighederne med det russiske militær nu afviklet.

Derfor er det særdeles skuffende, at udenrigsminister Jeppe Kofod helt aktuelt klart [afviser](#) et russisk udspil, om at få sådanne livsvigtige kontakter på plads igen. Vladimir Barbin, der er Ruslands ambassadør i Danmark, har [udtalt](#) til netmediet Olfi 11/10-2021: *»Der kunne være en direkte kommunikationslinje mellem den danske og den russiske militærstruktur, som vi for eksempel har det med Norge. Hvorfor ikke også Danmark? Så kunne man få afklaret, hvad der er sket, hvorfor det er sket og så videre. ...»*

Tilsvarende tanker kan læses hos f.eks. "Center for Militære Studier", der sidste år udarbejdede en rapport, som understregede netop [dette](#):

"Eksisterende bilaterale aftaler om hændelser og militære øvelser til søs er vaklende. Netop derfor har Østersøen behov for yderligere tillids- og sikkerhedsskabende initiativer, der eksempelvis indebærer notifikationer om militære aktiviteter og troppebevægelser ..."

Og allerede for fem år siden [beklagede](#) kontreadmiral Nils Wang situationen, her citeret fra Berlingske den 19/6-2016:

"Vi står i dag i en helt anden situation end under Den Kolde Krig, hvor der i virkeligheden var en meget højere spænding, men hvor der også var opbygget en række kontrol- og tillidsskabende foranstaltninger mellem de to parter, så risikoen for, at der skete noget på grund af et uheld, var relativt lav. ..."

Blandt forklaringerne på den seneste danske afvisning kan være, at udenrigsministeriet læner sig op af andre eksperter, der bedre passer til regeringens faste omkvæd: Danmark må ikke gå enegang, men skal overlade dialogen til NATO. Samtidig påpeges diverse dumme russiske provokationer – men disse gør jo netop en bedre dialog endnu mere nødvendig.

Og som ambassadøren nævner, har Rusland aftaler med Norge om *forebyggelse af hændelser til søs og i luften*. Samt ikke mindst med USA, der åbenbart ikke ser noget problem i bilaterale aftaler med Rusland. Begge eksempler er NATO-lande, så der er tydeligvis alligevel mulighed for at lave direkte aftaler med Rusland, uden at dette giver problemer for alliancen – uanset hvad NATO og Rusland så ellers aktuelt måtte lave af gensidige benspænd på højere niveau.

Foreningen Aldrig Mere Krig vil derfor opfordre Udenrigspolitisk Nævn til at hjælpe udenrigsministeren med at genoverveje dette første afvisende svar, og gå bedre ind i substansen. Kontakt Norge og USA, og hør om ikke Danmark (og verden) kan få gavn af at udvikle tilsvarende aftaler.

Med fredelig hilsen og på AMKs vegne

Tom Vilmer Paamand

formand for foreningen Aldrig Mere Krig

Klemstrupvej 5, 8550 Ryomgård. Mobil: 5051 0328. Mail: Tom@AldrigMereKrig.dk

4. november 2021

Kære Tom Vilmer Paamand

Mange tak for din henvendelse.

Først og fremmest vil jeg gerne understrege, at jeg som udenrigsminister lægger stor vægt på at styrke Danmarks bidrag til international fred og sikkerhed. Det gælder ikke mindst inden for våbenkontrol, nedrustning og ikke-spredning. Jeg forholder mig åben over for alle reelle og konstruktive forslag, der kan bidrage til at øge gennemsigtighed, tillid og reducere risici for utilsigtede militære hændelser og eskalation. Derfor har jeg også opprioriteret Udenrigsministeriets indsats inden for våbenkontrol, nedrustning og ikke-spredning både i ministeriet i København og gennem vores netværk af ambassader og repræsentationer, herunder i FN, OSCE og NATO.

Samtidig må vi også erkende, at Ruslands selvhævdende adfærd gennem de senere år desværre ikke er befordrende for et godt og tillidsfuldt samarbejde. Det gælder særligt efter Ruslands illegale annektering af Krimhalvøen i 2014, fortsat destabiliserende rolle i konflikten i det Østlige Ukraine, og Ruslands aggressive adfærd i Østersøregionen, senest med den dobbelte luftrumskrænkelser i juni måned. Hertil kommer Ruslands materielle brud på INF-traktaten. Det er beklagelige realiteter, som vi må forholde os til og indrette vores politik efter.

Fra dansk side arbejder vi fortsat på at opnå mere militær gennemsigtighed og på at bevare grundpillerne i den europæiske sikkerhedsarkitektur og de bærende våbenkontrol- og nedrustningstraktater, ligesom vi ønsker at styrke relevante risikoreduktionsmekanismer inden for rammerne af OSCE og NATO-Ruslandsrådet, i det omfang Rusland er interesseret i det. Udenrigsministeriet har løbende dialog med Rusland med henblik på at presse på for at øge gennemsigtighed og modvirke misforståelser med det mål at reducere risici og bidrage til at bringe Rusland tilbage til at overholde de fælles gældende spilleregler i det euroatlantiske område.

Med venlig hilsen

Jeppe Kofod

Tom Vilmer Paamand
Formand
Foreningen Aldrig Mere Krig